

Jämtlands Gymnasieförbund

Rektorn vid Jämtlands Gymnasium, Wargentin 2B

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Jämtlands Gymnasium, Wargentin
2B
i Jämtlands gymnasieförbund

Tillsyn i Jämtlands Gymnasium, Wargentin 2B

Skolinspektionen genomför tillsyn i Jämtlands gymnasieförbund under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Jämtlands Gymnasium, Wargentin 2B besöktes av Skolinspektionen den 9 och den 10 april 2014.

Fakta om skolenheten

Jämtlands gymnasium Wargentin ligger i centrala Östersund och är en del av Jämtlands gymnasium. Skolan består vid tillsynstillfället av sex skolenheter; 1A, 1B, 1C, 2A, 2B samt delar av 2C och erbjuder utbildning på barn- och fritidsprogrammet, ekonomiprogrammet, estetiska programmet, handel- och administrationsprogrammet, hantverksprogrammet, humanistiska programmet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet samt introduktionsprogram. Utöver dessa erbjuds också nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU) inom olika idrotter som basket, fotboll, friidrott, ishockey, simning och olika vintersporter som längdskidåkning, alpin skidåkning och skidskytte. Idag finns sammantaget cirka 1500 elever vid skolan. Vid tillsynstillfället pågår om- och tillbyggnad av Jämtlands gymnasium Wargentin för att byggnaderna ska kunna ge plats även för de utbildningar som idag finns på Jämtlands gymnasium Palmcrantz. Ombyggnaden beräknas vara klar under hösten 2015.

I detta beslut bedöms enheten 2B, som omfattar handels- och administrationsprogrammet samt introduktionsprogram – individuellt alternativ. Sammanlagt finns idag cirka 130 elever fördelade på de olika årskurserna.

Enheten leds av en rektor och personalen är indelad i arbetslag knutna till respektive program, där arbetslagsledarna är rektorns och organisationens kontaktpersoner. Rektor träffar arbetslagsledarna varannan vecka för att dra upp riktlinjer och följa upp arbetslagsarbetet. I varje arbetslag finns en inköpsansvarig som samordnar inköpen. Inga ledningsuppgifter delegeras till arbetslagsledare eller inköpsansvariga.

Av Skolverkets officiella statistik för läsåret 2012/13 framgår att samtliga elever på handels- och administrationsprogrammet fick slutbetyg inom fyra år. Under den senaste femårsperioden har den andelen varierat mellan 82 och 100 procent. Andelen elever som är behöriga till högskolestudier läsåret 2012/13 är 90 procent och andelen har varierat under den senaste femårsperioden mellan 86

och 98 procent. Den genomsnittliga betygspoängen har varierat under perioden mellan 13,1 och 13,8 där den högsta noteringen gäller för läsåret 2012/13.

En relativt hög andel av eleverna i handels- och administrationsprogrammet har under läsåret 2012/13 uppnått minst godkända betyg i samtliga kärnämnen. Andelen varierar mellan 90 och 100 procent. Den lägsta andelen, 90 procent, återfinns i kurserna Religion A och Samhällskunskap A. Skolenhetens egna sammanställningar för läsåret 2012/13 visar att de flesta elever klarar minst godkända betyg i sina karaktärsämneskurser.

För introduktionsprogram – individuellt alternativ är, enligt skolenhetens egna uppgifter, spridningen stor när det gäller resultaten. Ett antal elever har uppnått minst godkänt i ett flertal ämnen under ett läsår, medan andra behöver längre tid. Andelen av de elever som var inskrivna under läsåret 2012/13 som inte uppnått godkänt betyg i något ämne är 20 procent.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att upptäcka och rätta till även de brister som inte framkommit vid tillsynen.

Skolinspektionens bedömning är att Jämtlands gymnasium Wargentins enhet 2B erbjuder en verksamhet som i flera avseenden motsvarar de krav som författningarna ställer. Elever uttrycker i intervjuer att de är nöjda med sin utbildning och att de i sin undervisning möts av erfarna lärare som verkligen engagerar sig i elevernas utbildning.

Skolenheten har ett väl fungerande arbete med anpassning av undervisningen och med särskilt stöd. Eleverna erbjuds många tillfällen till extra hjälp om de behöver det. Det finns i skolenheten en ambition att hitta flexibla lösningar för att möta enskilda elevers behov. Det framgår också av intervjuer att skolan via sina lärare har utvecklat bra samarbete och goda kontakter med arbetsplatser på orten för att kunna erbjuda bra möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande i det yrkesprogram som ingår i enhetens ansvarsområde. Enheten arbetar också för att kvalitetssäkra det arbetsplatsförlagda lärandet och i dagarna har man utsett lärare som ska utbildas för detta ändamål. Det är dock, enligt intervjuer, svårt för skolan att få till fullt fungerande lokala programråd, mestadels beroende på svårigheter att hitta mötestider.

Skolenhetens kvalitetsarbete måste förbättras så att det i större utsträckning tar sin utgångspunkt i en samlad bedömning och analys av måluppfyllelse i form av resultat av värdegrundsarbete och kunskapsresultat. Detta för att verksam-

heten ska utvecklas och ge eleverna möjlighet att nå längre i sin kunskapsutveckling. Resultat måste sammanställas, analyser och insatser dokumenteras för att arbetet ska kunna vara systematiskt. Även skolans plan mot kränkande behandling måste utvecklas för att svara mot de krav författningarna ställer.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jämtlands Gymnasieförbund att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 september 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Jämtlands Gymnasieförbund måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- En kartläggning av verksamheten måste genomföras för skolenheten så att skolans plan mot kränkande behandling kan utgå från denna.
- Skolans plan mot kränkande behandling ska kompletteras med de förebyggande insatser som skolan ska vidta för att förhindra kränkande behandling.
- Planen ska innehålla en redogörelse över hur de planerade åtgärderna genomfördes under förra året.

Motivering

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling. Den ska utarbetas på nytt varje år och i det arbetet ska eleverna finnas med. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Åtgärderna ska utgå från en tydlig kartläggning av situationen på skolan och konkret beskriva vilka åtgärder som ska vidtas under året för att stärka skolans värdegrundsarbete och vilka åtgärder som planeras i förebyggande syfte för att komma tillrätta med

missförhållanden. En redogörelse för hur åtgärderna har genomförts ska också finnas med i efterkommande års plan.

På Jämtlands gymnasium Wargentín finns en plan mot kränkande behandling som omfattar alla skolenheter på skolan och gäller för läsåret 2013/14. Den beskriver kort några insatser som planeras under året. Under innevarande läsår ska alla klasser se film om nätmobbing och därefter diskutera fenomenet och göra värderingsövningar och olika fallbeskrivningar kring de olika diskrimineringsgrunderna. Utöver detta nämns att klasserna ska skapa sina egna ordningsregler, som ska utvärderas kontinuerligt på mentorstid, att elevhälsoteamet ska träffa respektive arbetslag ett par gånger per termin för att stämma av trivsel i klassen och elevernas studiesociala situation samt att alla elever ska ha ett utvecklingssamtal varje termin och ett hälsosamtal med skolsköterska i årskurs 1. Under rubriken "Utvärdering av den årliga likabehandlingsplanen" redovisas resultatet av fjolårets trivselenkät.

Skolinspektionen konstaterar att planen innehåller rutiner för hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras. Planen beskriver insatser som är av främjande karaktär. De insatser som planeras under året utgår inte från slutsatserna av kartläggningar av den aktuella situationen i respektive skolenhet. Det anges inte vem eller vilka som är ansvariga för att åtgärderna genomförs eller hur de ska följas upp och utvärderas. Planen innehåller inte heller en redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomfördes under förra året. I intervjuer med elever framgår att planen är känd i vissa grupper, men inte i andra.

För att planen ska kunna vara ett effektivt hjälpmedel i skolans värdegrundsarbete är det Skolinspektionens bedömning att planen tydligare måste ange vilka specifika åtgärder som behövs för respektive skolenhet i såväl främjande som förebyggande syfte. De åtgärder som planeras under året ska också utgå ifrån en kartläggning av den specifika situationen på respektive program/skolenhet och planen ska ange vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs och hur de ska följas upp och utvärderas.

Författning

6 kap. 6, 8 §§ skollagen

Lgy 11 2.2 Normer och värden

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Jämtlands Gymnasieförbund måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att måluppfyllelsen i form av resultat av värdegrundsarbete och kunskapsresultat för varje program och kurs sammanställs och analyseras.
- Se till att analyserna leder till att åtgärder vidtas för att utveckla verksamheten.
- Se till att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter uppfylls. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Lärarna menar i intervjuer att de för diskussioner om pedagogiska frågor inom sitt arbetslag, sin enhet och ämnesgrupp. De bistår varandra i bedömning av nationella prov och tolkning av kunskapskrav för olika kurser. Olika typer av uppföljningar och utvärderingar av verksamheten görs och lärarna utvärderar sina kurser tillsammans med eleverna.

Jämtlands gymnasieförbund har på huvudmannanivå bestämt att enheternas kvalitetsarbete ska utföras i fyra steg, där steg 1 är att ställa samman resultat och följa upp måluppfyllelsen, steg 2 ska bestå av analys av resultaten och i steg 3 ska varje rektor senast den 30 september fastställa en årlig plan för det systematiska kvalitetsarbetet på sin enhet. Steg 4 består av själva genomförandet av planen.

Skolinspektionen har tagit del av den årliga planen för systematiskt kvalitetsarbete för läsåret 2013/14 som gäller för enhet 2B. Under rubriken "Steg 1 – resultatsammanställning och uppföljning av förbättringsarbetet under föregående läsår" redovisas dels resultat av den årliga elevenkäten där eleverna har fått ange i vilken grad de tycker att de har kunskap om kursmål och vad som krävs för olika betygssteg, om de upplever att de fått rättvisa betyg och huruvida de upplever att de blir likvärdigt behandlade. Även resultat av den lärarenkät som är gjord redovisas under steg 1, där de frågor som lärarna har

tagit ställning till handlar om bedömning och betygsättning. Därutöver redovisas betygsstatistik på ett sätt som visar i vilka kurser de flesta icke godkända betyg är satta för de årskullar av elever som påbörjat handels- och administrationsprogrammet år 2010, 2011 och 2012. Det handlar framför allt om de inledande kurserna i idrott och hälsa, i religion och i samhällskunskap. Därefter följer en kort redovisning av förhållandet mellan resultat på nationella prov och satta betyg. För introduktionsprogrammen redovisas kort att spridningen i resultat är stor och att 20 procent av de inskrivna eleverna inte har fått betyg i något ämne.

Under "Steg 2 – resultatanalys" följer en redovisning av och reflektion kring resultaten i elevenkäten, där man också gör en jämförelse med tidigare års resultat och även jämför med övriga yrkesprogram och introduktionsprogram inom Jämtlands gymnasium. Därefter följer en kort reflektion kring betygsstatistiken och de kurser där flest icke godkända betyg är satta. Man konstaterar vidare att resultatsammanställningar och betygsstatistik måste bli prioriterade områden för introduktionsprogrammen.

Under "Steg 3 - prioriterat förbättringsområde med mål" konstateras att enheten ska arbeta vidare med betyg och bedömning samt arbeta för att uppnå än bättre resultat inom de områden som behandlas i elevenkäten. Trygghet och studiero är också ett område som enheten har för avsikt att fokusera i syfte att ge eleverna än bättre förutsättningar att uppnå goda studieresultat. För introduktionsprogrammen är avsikten att arbeta för att utveckla yrkesintroduktionen, men också hanteringen av dokumentation, exempelvis utarbetandet av gemensamma mallar inom förbundets skolor för individuella studieplaner och bättre former för uppföljning av betygsstatistik. För handels- och administrationsprogrammet nämns att ett förbättringsområde är att i högre grad kvalitets-säkra det arbetsplatsförlagda lärandet och att i ett tidigare skede få kännedom om elever som riskerar att inte nå målen till exempel i idrott och hälsa.

Under rubriken "Steg 4 – genomförande – handlingsplan med aktiviteter" framgår att enhetens arbete under föregående läsår handlade om formativ och summativ bedömning. Arbetet ska fortsätta under detta läsår med seminarie-liknande diskussioner med utgångspunkt i läst litteratur. Avslutningsvis följer en översiktlig tidsplan för vad personalens arbetslagsträffar och arbetsplatsträffar ska innehålla.

Utöver andelen icke godkända betyg i vissa kurser framgår i skolenhetens dokumentation av sitt kvalitetsarbete inte resultaten i olika kurser och program, resultatet av enhetens värdegrundsarbete eller en analys av varför det ser ut som det gör. Skolinspektionen konstaterar att det finns ett system för kvalitetsarbetet men att uppföljningen och analysen inte på ett tydligt sätt tar sin utgångspunkt i kunskapsresultat och måluppfyllelse för olika kurser och för de

program som ingår i enheten eller av resultatet av värdegrundsarbetet. En utvärdering av elevhälsans arbete som ett led i uppföljningen och analysen finns inte med i enhetens dokumentation och inte heller vilken effekt arbetet med särskilt stöd har haft.

Skolinspektionens bedömning är att kvalitetsarbetet i större utsträckning måste ta sin utgångspunkt i en samlad bedömning av resultat och måluppfyllelse. Detta för att verksamheten ska utvecklas och ge eleverna möjlighet att nå längre i sin kunskapsutveckling. Kvalitetsarbetet måste också dokumenteras; det vill säga att resultat måste sammanställas, analyser och insatser dokumenteras för att arbetet ska kunna vara systematiskt. Årliga enkäter som genomförs har givetvis stor betydelse för att ta reda på hur elever uppfattar olika inslag i sin utbildning, men det är viktigt att bedömningen av hur verksamheten har lyckats under året görs mot de nationella mål och krav som gäller övergripande och för respektive program och kurs. Att ha fokus på nöjdhet räcker inte, eftersom det är de nationella målen och kunskapskraven som i första hand ska forma utvecklingen av verksamheten.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Sten Svanholm och undervisningsråd Jonas Hedström.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Agnetha Burström
Föredragande

Skolinspektionen

2014-05-09

9 (10)

Dnr 43-2014:2448

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernars utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.